

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra HAANDBOG I VERDENSHISTORIEN. Middelalderen (Sluttet.)

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 299.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-grundtvig07val-shoot-idm140245229292016.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Denne *Latin-Seier* i hele sin gruelige Udstrækning var det nu, *Villum Erobrer*, efter Slaget ved *Hastings*, vilde bevirket i England, ved at dele Landet mellem sine *Franske* Baroner, udelukke alle *Angel-Sachser* fra geistlig og verdslig Hæder og afskaffe deres Sprog baade i *Kirken*, i *Skolen* og for *Retten*, og det er frygteligt at see, hvor vidt det lykkedes, thi ikke blot syndes snart al Frihed og folkelig Dannelse * 300 forsvundet, men endnu bærer Sproget og Alt i *Kirken*, i *Skolen* og for *Retten* dybe Spor af det *Fransk-Latinske* Tyranni. Tiden viiste imidlertid, at det var ikke *Villums* Magt men de dannede *Angel-Sachsers* (Adelens og Geistlighedens) Afmagt, der fremmede den sørgelige Forvandling, som alt var begyndt, før han kom, thi da der ved *Kors-Togene* igien kom Ild i hvad der var brændbart, reiste den *Angel-Sachsiske Almue* strax Hovedet i Veiret, og vandt sin første Triumph, da *Borgermands-Sønnen* fra *London*, *Thomas Becket* (1162) blev *Ærke-Biskop* i *Canterbury*. Vel var denne fordum saagodtsom regjerende *Ypperste-Præst* under de *Normanniske* Volds-Mænd nedsunket til en underdanig Hof-Præst, og da *Henrik Lyngstilk* [*Hvenstraa*] (*Plantagenet*) gav *Thomas*, sin Kantsier, den høie Titel, var det netop hans Haab, at han ikke vilde misbruge den til at forsvare hvad Man kaldte *Kirkens* Friheder, men han tog mærkelig fejl, og skiøndt han derfor lod *Thomas* slaae ihjel for *Alteret* (1170), saa gjorde han dog derved kun Ondt værre, thi *Engelsk-Mændene* fik nu i ham en folkelig Martyr og Skyts-Helgen, ved hvis Grav selv Kong *Henrik* maatte lade sig hudflette. Endnu i hans *Dronning Eleonores* Dage gjorde *Layamon* [(*Lægmand?*)] eller hvad han egentlig hedde, *Over-Gangen* til det *Ny-Engelske Skrift-Sprog* i en stor Riim-Krønike, der vel endnu er utrykt,¹ men desuagtet lige mærkelig, og kun en *Menneske-Alder* senere (1208) fik *London* sin første *Lord-Major* i *Alvins* (*Ælfvins*) Søn *Henrik**), hvoraf de rimelige Følger ingenlunde udeblev.